



Til
Det kongelige kultur- og kirkedepartement
Kirkeavdelingen
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Jr. nr. 187/03 *el ok 14*

Kultur- og kirkedep.	
Dokumentnr. 03/385	251103
Kode 540	Post. KRJ

HØRINGSUTTALELSE
TJENESTEORDNING FOR PROSTER OG MENIGHETSPRESTER
Dep's brev av 10.10.03. Ref.: 2003/0385 Kl tmr.

1. Innledning.

Domprosten i Tønsberg takker for det arbeid som er utført fra departementets side i det tilsendte materiale,- og for de presiseringer og forklaringer som bl.a. kom til uttrykk i avd. dir. Thom M. Rafoss's foredrag under Prostekonferansen i Bergen.

I min høringsuttalelse vil jeg i det vesentlige konsentrere meg om den nye tjenesteordning for *proster*, da Presteforeningen gjennom sitt nettverk vil være hovedleverandøren av høringsuttalelse for den nye tjenesteordning for *menighetsprester*.

Som mange andre vil imidlertid også jeg understreke undring over det hastverk som Dep. har lagt opp til i forhold til høringsfrist og gjennomføring. Det kan gi en opplevelse av at beslutningene allerede er foretatt, og at høringsprosessen ikke er tilstrekkelig reell. Det er lite motiverende. Jeg vil derfor anmode om at man gir seg bedre tid med dette arbeidet, og ikke presser dette igjennom fra nyttår 2004.

2. Hovedinntrykk

Jeg støtter Dep's hovedintensjon om å gå over fra regelstyring til målstyring. Det avspeiles tydelig i dokumentet,- bl.a. gjennom de mange paragrafer som er fjernet. Tjenesteordningen fra 1993 var unødvendig detaljrik. Faren med å erstatte denne med en så *åpen* ordlyd som forslaget til ny tjenesteordning har, er selvsagt at denne vil initiere en rekke spørsmål som roper på presiseringer og fortolkninger.

At dette kan bli nødvendig ble veldig tydelig under Rafoss's foredrag i Bergen. Gjennom dette ble mange spørsmål besvart. Og mange har hevdet at manuskriptet til dette foredrag egentlig burde følge som vedlegg til den nye tjenesteordning for proster. Jeg tenker bl.a. på presiseringen om at den nye formulering i §1:"bistår biskopen i dennes embetsutøvelse" i utgangspunktet sikter til *alle* oppgaver som ligger i bispeembetet. Noe som betyr at Tjenesteordningen i utgangspunktet ikke avgrenser prostens ansvar, myndighet eller rolle i forhold til det biskoppelige tilsyn. (Rafoss's foredrag s.3.avsn.3.)

Det vil neppe være naturlig å vedlegge et slikt manuskript som tolkningsnøkkel til et regelverk,- men det *må* understrekes at denne *åpne* lovteksten fort kan tolkes i flere retninger ut fra de brillen de ulike aktører leser teksten igjennom.

Mitt hovedinntrykk ellers er at det er god avstemning og korrespondanse mellom de

- Sammen vil vi gjøre Kristus kjent, trodd, tilbød og etterfulgt -

to tjenesteordninger som er foreslått når det gjelder forholdet mellom prosten og menighetsprester/prostiprester.

Jeg forstår det slik at Tjenesteordningen for *menighetsprester* åpner for at organisering av prestedtjenesten de nærmeste år *både* kan nyorganiseres og fortsette som tidligere. Dette kan nok mange steder åpne for en reaksjonær holdning om at "ingen ting egentlig er forandret". Dersom bare *nyansettelser* av prester medfører ansettelse med hele prostiet som tjenstedistrikt, kan det ta 10 til 15 år før nyorganiseringen formelt gjennomføres. Noen vil hevde at arbeidsgiver her med fordel kunne benyttet seg av den setning som til nå har stått i enhver utlysningstekst: "Den som ansettes må finne seg i endringer..... osv." Ved å skjære gjennom i dette kunne en fastsatt et tidspunkt for nyorganisering av prestedtjenesten i alle bispedømmer og prostier. For min del er jeg glad for at Dep. ikke har valgt denne linje. Den kunne virke unødvendig provoserende på mange. Dessuten gir denne "overgangsordning" den enkelte prost mulighet til å lede en prosess i eget prosti i forhold til de prester og den stedegenhet som prostiet har. Ved å gi oss god tid i denne prosessen, vil det også være enklere å samspille med de lokale menigheter og de andre kirkelig ansatte på en bedre måte enn det har vært mulig til nå gjennom de såkalte "forsøkene". For meg som prost vil det være en uoppagivelig forutsetning at nyorganiseringen *ikke* alene må begrunnes i gjennomføringen av presters fritidsreglement. Forutsetningen må være at menighetene kan få bedret kvaliteten på sin prestedtjeneste gjennom øket trivsel i presteskapet og en bedre utnyttelse av den kompetanse den enkelte prest er i besittelse av.

Mitt siste punkt til helhetsinntrykket går på alle de nye oppgaver som med dette legges over på prosten. I § 3 siste setning overføres nå formelt ansvaret for "å tilstå prestene ferie og tjenestefrihet" til prostens arbeidsområde. Delegasjonsreglementer er i ferd med å gjennomføres i de ulike bispedømmer i forholdet biskop/prost. I tillegg til dette kommer alt det merarbeid som nyorganiseringen av prestedtjenesten etter hvert vil medføre for prosten. På den bakgrunn må det hevdes at det er fullstendig *uansvarlig* å legge alt dette over på prosten uten at dette følges opp med et kontoradministrativ støtteapparat. Dersom en mener alvor med at prosten ikke bare skal bli en kontorarbeider uten annen horisont enn skjemaer og timelister på sitt eget skrivebord må det i hvert fall ved de fleste prostier tilføres en kompetent sekretariatsleder som tilsvarer min. 50% stilling. Det betyr at det bevilgede beløp på 3 mill. fra 2004 *må* økes til anslagsvis 15. mill. til landets 104 prostekontor.

3. Til enkeltheter i forslaget til Tjenesteordning for proster.

3.1: Til § 4.

Jeg synes det er positivt at denne er samordnet med §2 i menighetsprestens tjenesteordning. På den måte defineres prostens *ledelse av prestedtjenesten i prostiet* på en tydeligere måte.

3.2: Til § 5.

Selv om Kirkeloven av 1996 er kommet etter forrige utgave av Tjenesteordningen for proster, kan jeg allikevel ikke se nødvendigheten av at prostens forhold til de ulike

- *Sammen vil vi gjøre Kristus kjent, trodd, tilbedt og etterfulgt* -

organer og kirkelige ansatte i prostiet skal reduseres så tydelig som i dette forslaget. Det gjelder særlig disse to setninger fra någjeldende Tjenesteordnings §2:

- "Prosten skal arbeide for et godt åndelig fellesskap mellom de kirkelige ansatte i prostiet"
- "Prosten bistår de kirkelige organer med faglig veiledning, råd og støtte."

Jeg vet at prosten selvsagt kan utføre alt dette positive arbeid uten at det trenger å være hjemlet i noen paragrafer. Men vi må ikke glemme at slike positive formuleringer i Tjenesteordningen både vil være retningsgivende og forpliktende for prostens måte å prioritere sine arbeidsoppgaver på. Dersom vi ønsker en prostetjeneste som også vil være med å ta ansvar for råd og ansatte i prostiet, bør disse formuleringer *ikke* fjernes!

Jeg foreslår derfor følgende ordlys på ny paragraf 5:

"Prosten skal sørge for den nødvendige samordning mellom prestedtjenesten og de kirkelige rådenes virksomhet. *Prosten bistår de kirkelige organer med faglig veiledning, råd og støtte.*

Prosten er medlem av prostirådet, der hvor slikt er opprettet. Prosten har rett til å ta del i menighetsmøter og menighetsrådsmøter i prostiet, men bare stemme når han/hun ellers har stemmerett i organet. Prosten er medlem av kirkelig fellesråd når han/hun er oppnevnt av biskopen, og kan også bemyndiges til uten stemmerett å ta del i fellesrådets møter på biskopens vegne.

Prosten skal holde seg godt orientert om de kirkelige ansattes arbeidsforhold. *Prosten skal arbeide for et godt åndelig fellesskap mellom de kirkelig ansatte i prostiet.* Oppstår det konflikter som angår prestedtjenesten, skal prosten – om nødvendig i samarbeid med kirkelig fellesråd – søke å finne løsninger."

3.3: Til § 6b:

Fra gjeldende tjenesteordning er tematikken "prostebesøk" redusert fra 35 linjer til én. Tidligere utgjorde "prostebesøket" nærmere ¼ av hele lovteksten. Jeg ser at dette er en konsekvens av endringen fra regelstyring til målstyring. Samtidig er prostebesøket en så viktig del av prostens kontakt med menighetene, at det med fordel burde være en noenlunde *enhetlig* praksis på dette i de ulike bispedømmer. Slik det nå gjøres overlates det hele til det enkelte bispedømme og den enkelte prost å gi innholdet til dette. Jeg ville ønsket meg enkelte føringer for en helhetlig tenkning i Tjenesteordningen på dette punkt.

3.4: Til § 6.g:

Begrepet "vigsling" er i vår kirke et høyst uavklart og forvirrende begrep. Dette avspeiles i Gudstjenestebøkene, noe som igjen nedfelles i Tjenesteordningen både i gjeldende utgave og i forslaget til ny. At begrepet "vigsling" her brukes *på samme måte* for kateket, diakon og kantor på den ene side (over i §6f) og for daglig leder/kirkeverge og klokker på den annen side er meget uheldig. Det blir da meningsløst å omtale førstnevnte gruppe som "de vigslede medarbeidere". Tjenesteordningen avspeiler her den uklarhet i begrepene som gudstjenesteboken inneholder, og som må rettes opp i det fremtidige liturgiske arbeid. Dep. bør allikevel

- Sammen vil vi gjøre Kristus kjent, trodd, tilbedt og etterfulgt -

David Gjerp, domprost

overveie å erstatte begrepet "foretar vigsling" i §6.g med et mer presist uttrykk for handlingens innhold, som for eks.: "forestår den kirkelige handling til..."

3.5: Til § 8.

I forhold til tidligere §14 er annen halvdel av denne paragraf nå fjernet. Den omhandlet biskopens mulighet til å kunne "bemyndige domprosten til å utføre embetshandlinger som tilligger biskopen". Dette kan oppfattes som en innskrenkning av domprostens funksjon i bispedømmet i forhold til de øvrige proster. Med hjemmel i ordlyden i ny § 1 vil biskopen nå kunne bemyndige prostene til å utføre embetshandlinger som tilligger biskopen. Muligens er dette bakgrunnen for at nevnte del av gjeldende § 14 ikke er videreført i ny § 8. Men på den annen side synes prostene *ikke* å kunne pålegges slike embetshandlinger som tilligger biskopen *utenfor* eget prosti, slik det fremgår av ny §7:

Av ny §9. fremgår det imidlertid at domprosten *har* en særstilling bl.a. ved innsettelse av nye proster dersom biskopen selv ikke kan utføre dette. Her fremgår at dersom begge har forfall "innsettes prosten av en av prostiets sogneprester." Her er det altså ikke åpning for at *en annen* prost skal foreta denne innsettelse på biskopens vegne utenfor sitt eget prosti. Dermed blir det tydelig at domprosten som den eneste av prostene har hjemmel til å utføre biskoppelige embetshandlinger på dennes oppdrag også *utenfor eget prosti*. Dette dekkes ikke nødvendigvis opp av setningen: "Domprosten er biskopens faste vikar" da dette dreier seg om definerte ferier, permisjoner og evt. utenlandsreiser.

Jeg vil derfor anbefale at det tas inn en bestemmelse i § 8 som innebærer at domprosten kan pålegges å utføre biskoppelige embetshandlinger også utenfor domprostiet.

Ny § 8 kan da lyde slik:

Prost i et prosti med domkirke er domprost. Domprosten er biskopens faste vikar. *Domprosten kan pålegges å utføre biskoppelige embetshandlinger på biskopens vegne utenfor eget prosti. (Alt.: i hele bispedømmet).*

4. Avslutningsord.

Takk for et godt utkast,- som med visse justeringer og noe forlenget tidsfrist kan tilføre kirken og prostetjenesten gode og utvidede rammer for en spennende og kreativ utøvelse av lederskap!

Med beste hilsen

David Gjerp
Domprost.

- *Sammen vil vi gjøre Kristus kjent, trodd, tilbedt og etterfulgt* -

Adresse:
Storgt.52
3126 TØNSBERG

Telefon
33374700/20 - 95238006 Georg Martinsensvei 5. 3117 TØNSBERG
Telefax: 33374701

Domprosten privat:
3117 TØNSBERG
Tlf.: 33315561